

Hana Sternlichtová

Za druhé světové války prošla tábory Terezín, Osvětim a Mauthausen. O svém životním osudu napsala Hana Sternlichtová knihu pro izraelský památník obětí a hrdinů holocaustu *Jad vašem*. Její vzpomínky vloni vyšly v rozšířené knižní české verzi pod názvem *Svobodná, volná*.

Narodila se v roce 1930 v Holicích nedaleko Pardubic v židovské rodině Neumannových. Její dětství násilně přetrhla mnichovská dohoda a okupace. „Když Němci roku 1939 obsadili Československo, všichni jsme rozuměli, co se bude dít. Každý den přinesl nějaký nový protizidovský zákon. To bylo: Židům a psům vstup zakázán, všechna veřejná místa, kavárny, plovárny. Nesmělo se do kina ani do divadla,“ vypráví.

Dvanáctiletá v Terezíně

Sama vzpomíná na to, jak ji bolestně ranilo, když nesměla vstoupit do kina, kde chtěla vidět tehdy snímek od Walta Disneyho. Situace se ale měla ještě drasticky zhoršit. Jako dvanáctiletá nastoupila s rodiči v prosinci 1942 do transportu, který je s dalšími Židy odvezl přes Pardubice do Terezína.

„Bylo to hrozné, opouštět dům, kde jsem žila v jistotě. Bylo to smutné, šestého prosince, na svatého Mikuláše. Byl mráz, plno sněhu. Táta táhnul na sáňkách zavazadla a já jsem se koukala do oken, jak tam visely ty punčochy plné dobrot. A tak jsme se dostali na nádraží a jeli do Pardubic. Tam jsme byli v nějaké škole asi tři dny. A pak se jelo do Terezína.“

V židovském ghettu rodina zůstala skoro dva roky. „Potom začaly chodit transporty. Kam, nikdo nevěděl. Nejprve to byly transporty mužů. Každý transport asi 1500 lidí. A můj otec byl v tom posledním mužském transportu. To bylo hrozné loučení,“ vypráví Hana Sternlichtová.

Jedna doprava, jedna doleva

„Týden po tom jsme byly v transportu s maminkou. Já jsem ji vlastně utěšovala, že určitě se s tátou někde potkáme, určitě jedeme někam, kde budeme pracovat. Já nevím, jestli jsem tomu věřila. Jestli ona tomu věřila, nemám tušení. Ale tak to nebylo.“

Z vlaku vystoupily v Osvětimi. Jako první je čekala selekce hned na nádražní rampě. „Ještě z dálky jsem viděla, že jedna paní jde doprava, jedna doleva. Nevěděla jsem, o co jde. Tak jsem si vymyslela, že pustím tu jednu paní vedle maminky a že mi to tak vyjde. Samozřejmě, že to nevyšlo tak, jak jsem si představovala. A víc jsem maminku neviděla.“

Oba rodiče v osvětimském táboře zahynuli. Jejich dcera nakonec přežila nejen Osvětim, ale také vyčerpávající transport smrti do Mauthausenu. Zde ji na prahu smrti vysvobodila americká armáda.

„Jak jsem si celou dobu představovala, jak budu šťastná, jak budu slavit ty americké vojáky, opravdu to tak nevyšlo. Byla jsem v takovém stavu, že jsem se ani nemohla těšit. Nemohla jsem stát na nohách.“

Vzpomínat a vyprávět

Po válce se vrátila do Holic, kde ji však mnoho štěstí nečekalo. „Vylezla jsem z vlaku a nic se neděje. Holice byly, jako by nebyla válka. A já jsem si myslela: Nikdo mě tu nepoznává, já nepoznávám nikoho,“ vypráví.

V Československu zůstala pouze čtyři roky. Po válce se zasnoubila s přeživším šoa z Ostravy Hanušem Sternlichtem a spolu emigrovali do státu Izrael, kde s rodinou dodnes žije.